

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 27185/2023
13.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Борислав Шушњар, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Томислав Дикосавић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1534/23 од 06.07.2023. године, у седници одржаној 13.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1534/23 од 06.07.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1534/23 од 06.07.2023. године, одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 199/21 од 10.03.2023. године у делу којим је одбијен предлог тужиоца за одређивање привремене мере којом би се забранило туженој отуђење и оптерећење непокретности уписане у листу непокретности .. КО Нови Сад II, парцеле број .. у површини од 2260 м², градског грађевинског земљишта и објеката изграђених на наведеној парцели и то: објекта број 1, породична стамбена зграда приземље од 138 м², у улици ..., Нови Сад, помоћна зграда број 2 приземље површине 20 м², помоћна зграда број 3, приземље, површине 47 м², помоћна зграда број 4, приземље, површине 12 м², помоћна зграда број 5, приземље површине 322 м², помоћна зграда 6 приземље површине 42 м², помоћна зграда број 7 приземље површине 78 м², помоћна зграда 8 приземље, површине 9 м² и парцела .. градско грађевинско земљиште њива 1. класе површине 133 м² и земљиште под делом зграде од 9 м² на тој парцели ..; тужбени захтев којим је тражено утврђење да је тужилац по основу стицања у брачној заједници са туженом стекао право својине са уделом 7/10 идеалних делова на непокретностима на адреси Нови Сад, ... број ..., ближе описаних као у предлогу за издавање привремене мере, као и на стану број 15 у стамбеној згради за колективно становање на адреси ... број ..., површине 37 м², саграђене на парцели ..., уписан у листу непокретности .. КО Нови Сад

II, те обавезивање тужене да трпи да тужилац ово право својине упише у катастру непокретности; тужилац обавезан да туженој надокнади парничне трошкове од 384.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити је другостепени суд починио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. у вези члана 396. ставова 1. и 2. ЗПП, на коју је ревизијом указано наводима да пресуда не садржи одлучне разлоге.

Према утврђеном чињеничном стању, брак странака трајао је од 1967. до 1998. године, а заједница живота фактички је прекинута 1997. године. Тужена је до пензионисања 1995. године радила као референт са средњом стручном спремом, а потом се радно ангажовала у ... заједничке ћерке странака. Тужилац је радио као комерцијалиста у „ВВ“ до 1990. године, након чега је основао привредно друштво „ГГ“ д.о.о. Нови Сад, а од 1997. године као једини власник овог привредног друштва привређивао је обављајући његову регистровану делатност. У току 1990. године тужилац је купио стару „швапску“ кућу у Новом Саду, на адреси ... број .. До 1995. године стамбена зграда је дограђена и адаптирана, помоћне зграде у дворишту су порушене и саграђено је шест нових објеката, без грађевинске дозвоље. Тужилац је свом привредном друштву уступио право коришћења на дворишним објектима за обављање пословне делатности, без плаћања закупнине. Након развода брака 17.08.1998. године тужена је пред Општинским судом у Новом Саду покренула парницу ради поделе брачне тековине на овој непокретности, у којој је донета пресуда на основу признања П 5252/98 од 18.09.1998. године. Пресудом је утврђено да је тужилац искључиви власник на породичној стамбеној згради број .. у улици ... у Новом Саду, која непокретност је уписана као земљишно-књижно тело II у А листу, саграђена на изграђеном грађевинском земљишту државне својине под парц. бр. .. од 24 а 02 м2, као земљишно-књижно тело I у А листу, све уписано у ЗКУЛ бр. .. К.О. Нови Сад II, те је тамо тужени, тужилац у овој парници обавезан да трпи да се ово право земљишно-књижно укњижи. Утврђено је да тужени, овде тужилац, има право коришћења предметне непокретности – куће број .. у улици ... у Новом Саду, са припадајућим грађевинским земљиштем површине 24 а 02 м2 до 31.12.2005. године, без било какве накнаде тужили. Садржина тужбе, односно пресуде на основу признања била је опредељена тадашњим уписом непокретности у земљишној књизи, у којој нису биле евидентирани нелегално саграђене непокретности на парцели на којој се налази породична кућа. Дана 31.12.1998. године сачињен је уговор о уступању на коришћење пословног простора између породица АА и ББ, као даваоца пословног простора са једне стране и „ГГ“ д.о.о. Нови Сад као корисника пословног простора, са друге стране, којим су привредном друштву уступљене пословне просторије – управна зграда

и хале 1 и 2, помоћни магацин 1 и 2 у дворишту у улици ... број .. на трајно коришћење, без накнаде. Наведено је да се из уговора изузима 850 м² травњака – баште, која се налази иза хала 1 и 2. Предвиђено је да уколико предузеће „ГГ“ као правни субјект из било којих разлога престане са пословањем и пређе у власништво другог лица, да се наведени објекти даље не могу користити под условима из тог уговора. У поступку излагања непокретности код РГЗ, Службе за катастар непокретности 26.12.2006. године тужена је, на основу правноснажне пресуде од 18.09.1998. године уписана као власник породичне стамбене зграде и држалац помоћних зграда изграђених без грађевинске дозволе, као и корисник земљишта у државној својини на којој су оне саграђене. У поступку конверзије права коришћења тужена је уписана као власник парцела. Из стања јавне евиденције непокретности произилази да је првобитна парцела подељена на парцеле број .. и .., а у Г листу је констатовано да се објект површине 18 м² делом од по 9 м² налази на обе парцеле. У Г листу је уписана и забележба 23.05.2018. године, да је поднет захтев за провођење промене за исправку држаоца на објектима, држаоца „ГГ“ д.о.о. Тужена је након фактичког прекида заједнице живота наставила да привређује радом у ..., који су били власништво заједничке ћерке парничних странака. Дана 05.06.1998. године закључила је са инвеститором уговор о купопродаји стана у изградњи, који је оверен 28.10.1999. године и чији је предмет стан на другом спрату стамбене зграде у улици ... број .., површине 36,50 м² за купопродајну цену од 358.357,60 динара. Након довршетка изградње зграде, на основу закљученог анекса уговора о купопродаји и исплате купопродајне цене у више рата, за коју је новац обезбеђен заједничким радом тужене и ћерке странака, тужена се у листу непокретности број .. КО Нови Сад II уписала као искључиви власник овог стана.

Са полазиштем на овако утврђене чињенице, нижестепени судови закључују да су спорне непокретности искључиво власништво тужене, што чини неоснованим тужбени захтев за утврђење својинског удела тужиоца по правном основу стицања у брачној заједници странака. У току поступка за деобу заједничке имовине који је тужена покренула након развода брака није било спорно да је купљена кућа на адреси ... адаптирана и дограђена, односно да уписано стање својине у земљишној књизи не одговара фактичком стању, пошто су до 1995. године у дворишту саграђене помоћне зграде без грађевинске дозволе. Правноснажном пресудом од 18.09.1998. године, која је донета на основу признања тужбеног захтева, на овој непокретности тужила је по правном основу деобе заједничке тековине стекла искључиво право својине, уз утврђење права тамо туженог, тужиоца да користи спорну непокретност до 31.12.2005. године без било какве накнаде тужили. Чињеницу стварноправног режима по коме је тужена власник непокретности, а тужилац њихов корисник до 31.12.2005. године, потврђује и садржина закљученог уговора са „ГГ“ д.о.о. који је уследио 31.12.1998. године, чији предмет је само пословни простор, а не и породична зграда, а правном лицу непокретности уступа не само тужилац АА, већ и тужена ББ. Другостепени суд наглашава да се у овом парничном поступку не може испитивати воља и намера тужиоца приликом давања изјаве о признању тужбеног захтева, будући да се он није користио могућношћу побијања пресуде на основу признања коришћењем правних лекова, а на основу извршене деобе у јавним књигама уписана је својина на легалним, односно државина на нелегалним објектима у корист тужене. У односу на стан у улици ... број .., нижестепени судови налазе да ова непокретност не потпада под режим заједнички стечене имовине из члана 171. став 1. Породичног закона, за који су конститутивна два елемента: рад и заједница живота. Тужена је уговор о купопродаји стана у изградњи закључила 05.06.1998. године, након фактичког прекида заједнице живота у децембру 1997. године, купопродајна цена у ратама исплаћена је из средстава

стечених радом тужене и заједничке ћерке странака, па се ради о посебној имовини тужене.

По становишту Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев.

Несумњиво је да су непокретности породично-стамбена зграда, помоћне – пословне зграде саграђене без грађевинске дозволе у дворишту и парцеле грађевинског земљишта на адреси ... број .. у Новом Саду биле по члану 171. став 1. Породичног закона у режиму заједничке имовине супружника, пошто је заједница живота странака у браку постојала од 1967. до децембра 1997. године и обе странке у току трајања брака привећивале.

Породични закон предвиђа да се деоба заједничке имовине може вршити за време трајања брака или после његовог престанка (члан 178.), да супружници могу закључити споразум о деоби заједничке имовине – споразумна деоба (члан 179.), као и да у одсуству споразума деобу врши суд – судска деоба (члан 180. став 1.).

На основу наведених материјалноправних одредби, правилно нижестепени судови закључују да из аката располагања странака који су за исход имали доношење пресуде на основу признања 18.09.1998. године, односно закључење уговора о коришћењу непокретности са „ГГ“ д.о.о. Нови Сад 31.12.1998. године, као и држања странака до покретања ове парнице следи да су предмет деобе биле све непокретности, земљиште и објекти који су саграђени на грађевинском земљишту на адреси ... број Правилност овог закључка потврђује протек времена до управног поступка излагања података о непокретностима, у току ког је 26.12.2006. године туженој уписано у јавној евиденцији право својине на непокретностима на основу пресуде на основу признања Општинског суда у Новом Саду П 5252/98 од 18.09.1998. године. Тужилац се у том управном поступку није користио правним лековима, подаци евиденције непокретности су јавни а предметну парницу он је покренуо након 14 година - 15.04.2021. године. Због тога, правилно другостепени суд закључује да чињеница што од ове имовине деобом тужиоцу ништа није припало, када су у току трајања брака странке стекле и другу имовину која том парницом није била обухваћена (члан 3. став 1. ЗПП), не значи да деобе није било.

Стан у улици ... број .. стечен је у својину тужене након фактичког прекида заједнице живота децембра 1997. године, средствима оствареним радом тужене и заједничке ћерке странака, па је одлука нижестепених суда у односу на ову имовину правилно заснована на одредбама чланова 171. став 1. и 177. Породичног закона.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

**За тачност отправка
заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**